Lietas Nr. C32363015
Lietas arhīva Nr. C-1643-16/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2016. gada 18. februārī

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S. Strakše
ar tiesas sēdes sekretāru R. Rubuli,
piedaloties prasītājai /pers. A/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu. Tiesa

konstatēja:

Prasītāja/pers. A/ 2015. gada 30. novembrī cēlusi Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, norādot, ka prasītājas un atbildētāja laulība reģistrēta /datums/ Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona Dzimtsarakstu nodaļā. Laulībā dzimuši bērni: /pers. D/, dzimis /datums/, /pers. E/, dzimis /datums/, un pirms laulības reģistrācijas, /datums/, dzimusi meita /pers. F/.

Prasītāja norāda, ka kopš 2010. gada aprīļa atbildētājs dzīvo un strādā Lielbritānijā un kopš 2011. gada atbildētājam ir izveidojušās jaunas attiecības Lielbritānijā.

Norāda, ka līdz 2015. gada oktobrim (ieskaitot) atbildētājs katru mēnesi prasītājai pārskaitījis līdzekļus EUR 500 apmērā bērnu uzturēšanai, kas apliecina faktu, ka atbildētājs ir maksātspējīgs. Kopš 2015. gada novembra atbildētājs uzturlīdzekļus nemaksā. Atbildētāja pašreizējā darba vieta ir /Nosaukums K/ Lielbritānijā, atbildētāja ienākumi prasītajai nav zināmi. 2010. gadā atbildētājs Lielbritānijā pieprasījis bērnu pabalstus, kas tikuši apstiprināti, pabalstu apmēri prasītājai nav zināmi.

Norāda, ka bērni atrodas prasītājas aizgādībā, nepilngadīgo bērnu – /Vārds/ un /Vārds/ - uzturēšanai nepieciešami uzturlīdzekļi vidēji EUR 750 mēnesī.

Prasītāja norāda, ka atbildētājs ir darbspējīgā vecumā, un viņa pienākums ir segt nepilngadīgo dēlu uzturēšanas izdevumus ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša algas, sākot no prasības celšanas dienas, līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Pamatojoties uz Civillikuma 177., 179. pantu, Ministru kabineta 2003. gada 1. jūlija noteikumiem Nr. 348 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumiem Nr. 1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājai /pers. A/ ikmēneša uzturlīdzekļus /pers. D/ uzturam EUR 187 apmērā, bet ne mazāk kā 30% apmērā no minimālās mēneša algas, sākot no prasības celšanas dienas, līdz bērna 18 gadu vecumam un /pers. E/ uzturam EUR 187 apmērā, bet ne mazāk kā 30% apmērā no minimālās mēneša algas, sākot no prasības celšanas dienas, līdz bērna 18 gadu vecumam; noteikt nekavējošo sprieduma izpildi.

Tiesas sēdē prasītāja /pers. A/ prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem motīviem un pamatiem. Papildus paskaidroja, ka atbildētājs ilgstoši maksāja uzturlīdzekļus trīs bērnu uzturam EUR 500 apmērā līdz 2015. gada novembrim, pēdējo maksājumu prasītāja no atbildētāja saņēma 2016. gada janvārī EUR 216. Meita /pers. F/pati sevi neapgādā, mācās 12. klasē un pati cels tiesā prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no tēva. Uzturlīdzekļi EUR 500, ko atbildētājs ilgstoši pārskaitīja prasītājai bija pietiekami bērnu uzturēšanai. Prasītāja paskaidroja, ka strādā trīs darbavietās un ikmēneša ienākumi kopsummā ir EUR 1317.

Atbildētājs/pers. B/ uz tiesas sēdi nav ieradies, par tiesas sēdes laiku un vietu atbildētājam paziņots, nosūtot tiesas pavēsti pēc atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adreses un Civilprocesa likuma 56.^{2} panta kārtībā pēc prasības pieteikumā norādītās faktiskās dzīvesvietas adreses ārvalstī. 2016. gada 16. februārī tiesā saņemts atbildētāja iesniegums, kurā atbildētājs norāda, ka uzturlīdzekļus ir maksājis ik mēnesi ilgu gadu garumā, izņemot 2015. gada novembri un decembri, kad bija finansiālas problēmas. 2016. gada janvārī atsācis maksāt uzturlīdzekļus un turpinās maksāt regulāri ik mēnesi. Atbildētājs lūdz atlikt lietas izskatīšanu sakarā ar to, ka atrodas ārpus Latvijas un veselības apstākļu dēļ.

Tiesa uzskata, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 156. panta pirmo daļu iespējams izskatīt lietu bez atbildētāja klātbūtnes, jo atbildētājam par tiesas sēdes laiku un vietu paziņots likumā noteiktajā kārtībā un atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, ka pastāvētu objektīvi apstākļi, kuru dēļ viņam nav iespējams ierasties uz tiesas sēdi. Atbildētāja atrašanās ārvalstī nav atzīstama par attaisnojošu, jo ārvalstī jau ilgstoši ir atbildētāja pastāvīgā dzīvesvieta.

Noklausoties prasītājas paskaidrojumus un izvērtējot lietas materiālos esošos pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

No lietas materiāliem pievienotās dzimšanas apliecības Nr. /apliecības numurs/ kopijas redzams, ka /datums/dzimis /pers. D/, personas kods /personas kods/, kura vecāki ir /pers. B/ un /pers. A/. No dzimšanas apliecības Nr. /apliecības numurs/ kopijas redzams, ka /datums/dzimis /pers. E/, personas kods /personas kods/, kura vecāki ir /pers. B/ un /pers. A/.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10. panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Saskaņā ar Civillikuma 179. panta pirmo un otro daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Uzturlīdzekļu apmērs ir samērojams ar vecāka mantisko stāvokli un viņa spējām sniegt līdzekļus bērna uzturam.

Saskaņā ar Civillikuma 179. panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

2013. gada 15. janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2. punktā noteikts, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 27. augusta noteikumiem Nr. 665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas

tarifa likmi", no 2015. gada 1. janvāra Latvijas Republikā minimālā mēneša darba alga noteikta EUR 360 apmērā. Iepriekš minētie noteikumi zaudējuši spēku 2016.gada 1.janvārī, stājoties spēkā Ministru kabineta 2015.gada 24.noteikumiem Nr.665 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu", kuru 2.punktā noteikts, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 370 *euro*.

Tiesa atzīst, ka atbildētājam neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa un spējām ir pienākums nodrošināt bērnu uzturam līdzekļus Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā.

No prasītājas iesniegtā aprēķina redzams, ka kopējie izdevumi abu bērnu uzturēšanai sastāda EUR 749 mēnesī, ko veido šādas pozīcijas: skrituļslidošanas treniņi EUR 20; skrituļslidu apkope, remonts EUR 10; florbola treniņi EUR 40; kredīta maksājums par dzīvokli (bērnu daļa) EUR 100; komunālie maksājumi EUR 70; elektrība, internets, sakaru pakalpojumi EUR 28; pārtika EUR 100; apģērbs, apavi, veselības aprūpe, mācību līdzekļi, rotaļlietas, spēles EUR 140; logopēds EUR 40; degvielas izdevumi aizvešanai uz skolu, pulciņiem, sacensībām EUR 80.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Ministru kabineta noteikumu Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" nosaka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru, neatkarīgi no spējām un mantas stāvokļa, vecākam ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam. Tādejādi minētā norma vienlaicīgi nosaka to līdzekļu apmēru, kas nešaubīgi ir nepieciešams ikviena bērna uzturam, un to apmērs nav jāpierāda. Savukārt, ceļot prasību par uzturlīdzekļu piedziņu, kas pārsniedz Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, prasītājam ir jāpierāda prasījuma pamatotība, iesniedzot izdevumu esamību un to apmēru pamatojošus dokumentus.

Prasītāja nav iesniegusi nekādus izdevumu apliecinošus pierādījumus aprēķinā norādītajām pozīcijām un to apmēram.

Atbilstoši Civillikuma 179. panta pirmās daļas normai vecāka pienākums piedalīties bērna uzturēšanā saistīts ne tikvien ar vecāka mantisko stāvokli, bet arī ar spējām. Savukārt spējas Civillikuma 179. panta izpratnē ir viss apstākļu kopums, kas personai atbilstoši viņas personīgajām īpašībām un prasmēm, izglītībai, veselības stāvoklim, fiziskai sagatavotībai u.c. dod iespēju nodrošināt līdzekļus bērna uzturam. Atbildētājs ir vīrietis darba spējīgā vecumā, līdz ar ko tiesai nav pamata uzskatīt, ka pastāvētu kādi apstākļi, kuru dēļ viņam objektīvi nebūtu iespējams gūt līdzekļus, lai pilnvērtīgi nodrošinātu bērnu vajadzību apmierināšanu.

Prasības pieteikumam prasītāja ir pievienojusi kases izdevumu orderus un pieteikumus "UNISTREAM" ienākošā pārskaitījuma saņemšanai, kas pierāda, ka atbildētājs /pers. B/ 2015. gada 28. janvārī prasītājai /pers. A/ nosūtīja EUR 511,91, 2. martā EUR 524,58, 7. aprīlī EUR 524,04, 29. aprīlī EUR 534,61, 29. maijā EUR 535,25, 30. jūnijā EUR 537,91, 28. jūlijā EUR 537,03, 26. augustā EUR 525,11, 2. oktobrī EUR 524,75. Atbilstoši prasītājas norādītajam, atbildētāja sniegtie līdzekļi ietver arī uzturlīdzekļus meitas /pers. F/, kura ir sasniegusi pilngadību, bet pati nespēj sevi apgādāt, uzturam. Tādejādi atbildētāja maksātā summa katra bērna uzturam atbilst vidēji EUR 165. Minētais apliecina, ka atbildētājs ilgstošā laika periodā ir labprātīgi sniedzis līdzekļus bērnu uzturam, atzīstot minēto summu par samērīgu un atbilstošu gan bērnu vajadzībām, gan atbildētāja materiālajām iespējām.

Ievērojot minēto, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma daļēji, piedzenot no /pers. B/ uzturlīdzekļus dēlu /pers. D/ un /pers. E/ uzturam EUR 165 apmērā ik mēnesi katram, sākot no prasības celšanas dienas, līdz bērna pilngadībai. Tiesa uzskata, ka minētā summa ir samērīga gan ar atbildētāja spējām un materiālo stāvokli, gan bērnu vajadzībām.

/pers. A/ prasība pret /pers. B/ daļā par uzturlīdzekļu piedziņu EUR 22 mēnesī katra bērna uzturam ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai. Tādējādi saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu un 42.panta pirmo daļu no /pers. B/ par labu valstij piedzenama valsts nodeva EUR 393,14 apmērā un saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktu ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi to faktiskajā apmērā EUR 3,10.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205. panta pirmās daļas 1.punktu, pēc prasītājas lūguma, tiesas spriedumā nosakāms, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Pamatojoties uz iepriekš teikto un saskaņā ar Civillikuma 179. panta pirmo, otro un piekto daļu, Civilprocesa likuma 93., 97., 189., 190.pantu un 205.panta pirmās daļas 1. punktu, tiesa

nosprieda:

Prasību apmierināt daļēji.

Nekavējoties piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļu nepilngadīgo dēlu /pers. D/, personas kods /personas kods/, un /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam EUR 165 (viens simts sešdesmit piecu *euro*) apmērā ik mēnesi katram, sākot no 2015.gada 11.novembra, līdz brīdim, kamēr /pers. D/ un /pers. E/ sasniedz pilngadību.

/pers. A/ prasību pret /pers. B/ daļā par uzturlīdzekļu piedziņu EUR 22 apmērā mēnesī katra bērna uzturam noraidīt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu EUR 393,14 (trīs simti deviņdesmit trīs *euro* četrpadsmit centus) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 3,10 (trīs *euro* desmit centus), kopā piedzenot EUR 396,24 (trīs simti deviņdesmit sešus *euro* divdesmit četrus centus).

Noteikt /pers. B/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par valsts nodevas piedziņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Prasītāja spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, 2016. gada 23.februāra, bet atbildētājs - 20 dienu laikā no sprieduma noraksta izsniegšanas dienas Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā.

Tiesnese S. Strakše